

Список використаних джерел:

1. Ключак І.Р., Бісько Н.А., Митропольська Н.Ю., Антоненко Л.О.. Вплив цитратів біогенних металів, отриманих методом аквананотехнологій, на ріст та біосинтетичну активність лікарського гриба *Trametes versicolor* // Пробл. біол. та біотехнол. К.: Наукові вісті «НТУУ КПІ» 2013/3. – С. 59;

2. Патент України № 39392, МПК (2009): C07C 51/41, C07F 5/00, C07F 15/00, B82B 3/00. Спосіб отримання карбоксилатів харчових кислот з використанням нанотехнології / М.В. Косінов, В.Г. Каплуненко; опубл. 25.02.2009, бюл. № 4/2009;

3. Аль-Маалі Г. А. Влияние цитрата цинка, полученного с помощью аквананотехнологий, на прирост биомассы мицелия лекарственных базидиальных грибов в культуре. // Сб.матер. 6-го все рос. конгр. по медицинской микологии «Успехи медицинской микологии». М. - 2014. - Т. XII. – С. 210.

Палюх О.О.

студентка,

Дніпропетровський національний університет

імені Олеся Гончара

ЗАЛЕЖНІСТЬ РІВНЯ АГРЕСИВНОСТІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ТА ПІДЛІТКІВ ВІД СТИЛЯ ВИХОВАННЯ В РОДИНІ

Проблема агресивності на даний час є досить актуальною, але важко розв'язуваною. Вона стає все більш очевидною в зв'язку з охороною психічного здоров'я дітей та підлітків, зростанням нервово-психічних захворювань та функціональних розладів [1, с. 23]. При цьому дуже важливим

є пошук факторів, що впливають на розвиток агресивності. Емоційні процеси викликають зміни в різних функціональних системах організму людини: нервовій, серцево-судинній, дихальній, травлення. Емоційні стани викликають зміни пульсу, тиску, розширення зіниць, підвищення потовиділення, зміну кольору шкірного покриву, посилення припливу крові до органів людини [2, с. 56].

Головну роль в формуванні особистості дитини грає застосовуваний стиль виховання в родині. Неправильний підхід батьків у вихованні своєї дитини може призвести до негативних наслідків, одним з яких є високий рівень агресивності. Саме тому для запобігання розповсюдження цієї проблеми її треба вивчати, аналізувати та знаходити ефективні шляхи вирішення.

Протягом 4 років проводилося лонгітюдне дослідження на базі гімназії №131 м.Дніпропетровська у 4-х (2009 р.) та 8-х класах (2013 р.), вибірку склали 80 учнів, з яких 40 дівчат і 40 хлопців, віком 10-11 років, 80 батьків. Розподіл досліджуваних на групи за статтю та стилем виховання було зроблено за допомогою «Опитувальника батьківського відношення» А.Я. Варга, В.В.Століна [3], який представляє собою психодіагностичний інструмент, орієнтований на виявлення батьківського ставлення в осіб, що звертаються за психологічною допомогою з питань виховання дітей і спілкування з ними. За результатами дослідження дітей розділили на 5 груп (до кожної групи надійшло 15 осіб) за наступними стилями виховання:

1.«Відторгнення» – передбачає глибоку байдужість дорослих до особистості дитини. Згодом у неї виникає відчужене ставлення до людей або агресивність.

2.«Кооперація» – поєднує в собі високий рівень контролю та теплі стосунки між батьками і дитиною, а також прийняття дитини такою, яка вона є. Батьки приймають зростаючу автономію дітей.

3.«Симбіоз» – надмірна опіка, дріб'язковий контроль, ретельне спостереження за дитиною. Батьки, які так чинять у більшості випадків мають підвищений рівень тривожності і різні страхи, вони постійно мають відчуття, що з дитиною повинно щось трапитися.

4.«Авторитарна гіперсоціалізація» – включає в себе високий рівень контролю та холодні відносини. Батьки, віддаючи накази, чекають їх беззаперечного виконання, накази обговоренню не підлягають. Такий стиль спілкування руйнує психіку дитини.

5.«Маленький невдаха» – відображає особливості сприйняття і розуміння дитини батьком. При високих значеннях за цією шкалою в батьківському відношенні даного батька є прагнення інфантилізувати дитину, приписати їй особисту і соціальну неспроможність.

Для дослідження агресивності в молодшому шкільному віці використовувався «Опитувальник Баса-Даркі». Так як цей опитувальник слід використовувати в сукупності з іншими методиками, для дослідження було використано дві проєктивні методики такі як: «Hand-test» та «Малюнок неіснуючої тварини».

Отримані результати оброблено за допомогою непараметричних статистичних методів [4, с. 96].

Дослідження проведене у 2012 році показало, що серед підлітків рівень агресивності більший у хлопців (на 31% порівняно з дівчатами). Порівняно з попереднім дослідженням цих самих дітей, проведеним у 2009 році,

відсоток агресивних хлопців збільшився на 14%, а відсоток агресивних дівчат – на 11%. Це пов'язано перш за все із статевим дозріванням, гормональною перебудовою та з неузгодженістю роботи кори головного мозку з підкорковими центрами.

Наступним етапом було встановлення стилів виховання у родині досліджуваних підлітків.

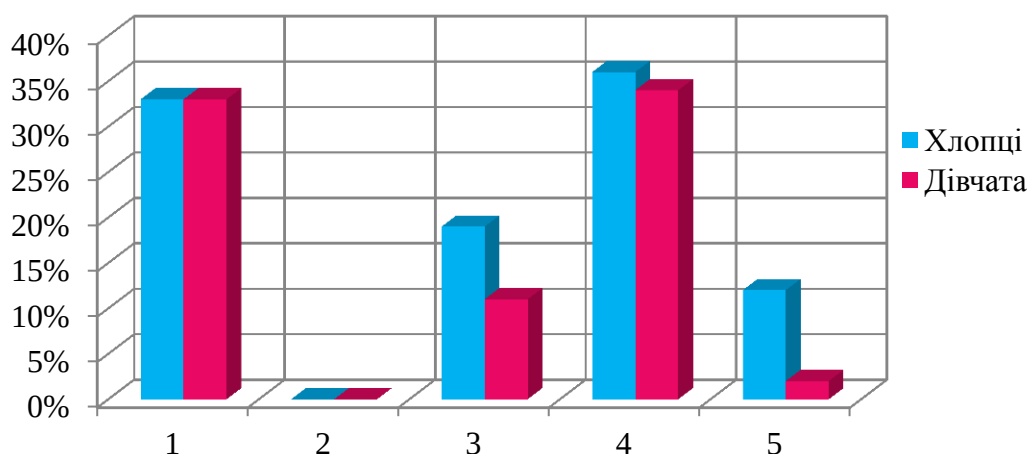

Рис. 1. Розподіл досліджених агресивних дітей за стилем виховання в сім'ї, 4 клас

- 1 – «Відторгнення»;
- 2 – «Кооперація»;
- 3 – «Симбіоз»;
- 4 – «Авторитарна гіперсоціалізація»;
- 5 – «Маленький невдаха».

Джерело: розробка автора

Отримано наступні результати: і в хлопців, і в дівчат, з високим рівнем агресивності, у цьому віці переважають такі стилі виховання в родині як «Відторгнення» (19% хлопців та 15% дівчат) та «Авторитарна гіперсоціалізація» (14% і в хлопців, і в дівчат).

Рис. 2 відображає результати, отримані в порівнянні з попереднім дослідженням. Крім вище названих стилів

виховання більший відсоток має ще й такий стиль виховання як «Кооперація» (4% хлопців та 3% дівчат відповідно). Такі стилі, як «Симбіоз» нараховує 11% у – хлопців, 10% – в дівчат, «Маленький невдаха» складає 4% – у хлопців та 6% – в дівчат. В той самий час в підлітків, як у хлопців так і в дівчат, з низьким рівнем агресивності порівняно з попереднім дослідженням, крім стилей виховання «Кооперація» (становить 15% у хлопців та 16% – у дівчат) та «Симбіоз» (у хлопців – 20% , у дівчат – 22%), суттєво зріс відсоток дівчат з низьким рівнем агресивності в сім'ях зі стилем виховання «Маленький невдаха», що становить 6%, тоді як у хлопців він складає 0%. Що стосується такого стилю, як «Відторгнення», то він нараховує 2% – у хлопців та 4% – у дівчат, «Авторитарна гіперсоціалізація» складає 7% – у хлопців, 6% – в дівчат.

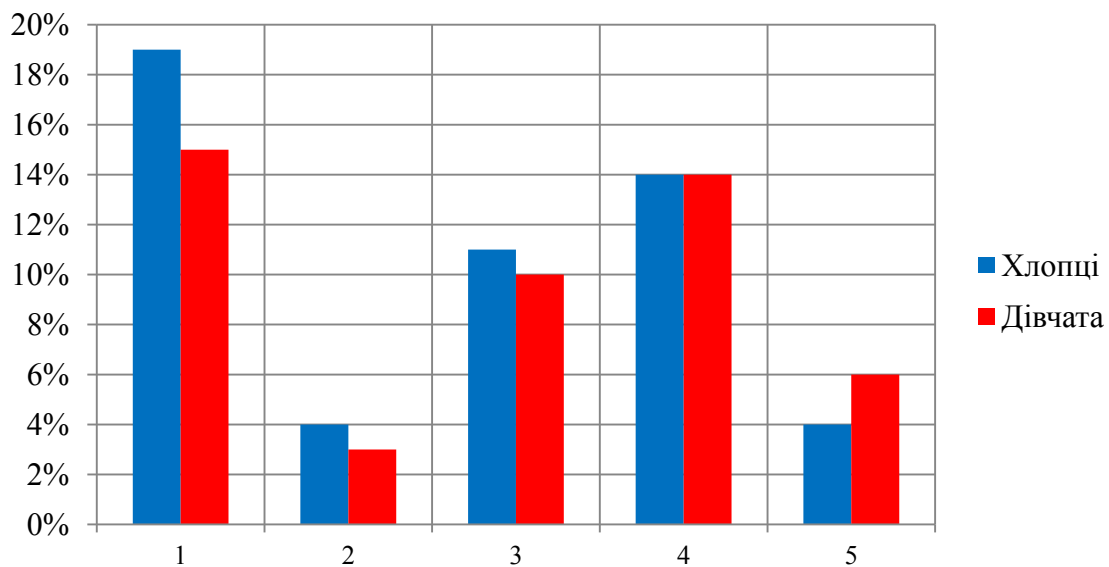

Рис. 2. Розподіл досліджених агресивних дітей за стилем виховання в сім'ї, 8 клас

Позначки ті ж самі, що й на Рис.1.

Джерело: розробка автора

Висновки:

1. Серед дітей, незалежно від віку, більш агресивними є хлопці порівняно з дівчатами.

2. При таких стилях виховання в родині, як «Відторгнення» та «Авторитарна гіперсоціалізація» у дітей, незалежно від статі, переважає високий рівень агресивності.

3. При таких стилях виховання в сім'ї, як «Кооперація» та «Симбіоз» спостерігається низький рівень агресивності, як у хлопців, так і в дівчат.

Сприятливе емоційне оточення у родині дитини призводить до формування низького рівня агресивності школяра.

На підставі отриманих результатів може бути розроблено комплекс заходів щодо усунення проблеми розвитку агресивності, а саме:

- проведення індивідуальних консультацій з батьками в присутності практичного психолога, вказуючи на неадекватність застосовуваного стилю виховання, та наслідки таких взаємин з дитиною;
- проведення індивідуальних консультацій з учнями;
- проведення групових консультацій з учнями;
- проведення просвітительської роботи з педагогами, щоб попередити та запобігти розвитку та прояву агресивності школярів.

Список використаних джерел:

1. Аверін В.А. Психологія дітей і підлітків // Санкт-Петербург, 1998. – 379 с.
2. Берон Р. Агресія підлітків: емоційний та кризовий механізм // Санкт-Петербург, 1999. – 252 с.

3. Колодич Є.М. Корекція емоційних порушень у дітей та підлітків // Київ, 2002. – 128 с.

4. Кудряшов А.Ф. Кращі психологічні тести для профвідбору та профорієнтації // Петрозаводськ, 1992. – 208 с.

Параева Е.Н.

преподаватель,

Научный руководитель: **Демин А.Н.**

кандидат биологических наук, доцент,

Запорожский национальный университет

ПЕРЕРАСПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЕ РЕАКЦИИ КРОВООБРАЩЕНИЯ НИЖНИХ КОНЕЧНОСТЕЙ И КРОВОТОКА КОЖИ В ПОКОЕ И ПРИ ФИЗИЧЕСКОЙ НАГРУЗКЕ

Исследование изменений показателей сердечно-сосудистой системы (ССС), как фактора определяющего оптимальность гомеостаза организма человека, в спортивной деятельности представляет большой интерес [1-4]. И если реакции центрального кровообращения в ответ на физическую нагрузку достаточно широко освещаются во многих литературных источниках, то изменение периферического кровообращения в ответ на различные по объему и интенсивности нагрузки изучены пока еще недостаточно, не систематизированы и не всегда выполнены унифицированными методами [5-6]. При этом следует отметить, что как периферическое магистральное кровообращение, включающее в себя артериальный и